

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2016. GODINU

1. SAKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom 2016. godine sakupljena je veća količina arheološke građe prilikom izvođenja arheoloških istraživanja na nalazištima: Zadar, Ulica Madijevaca 8 (nekoliko stotina ulomaka rimskoga građevinskog materijala (tegule, imbreksi, kockice mozaika), Košljun kod Novalje na otoku Pagu (više stotina ulomaka rimskog građevinskog materijala, tegula, imbreksa, kockica mozaika, grubog i finog keramičkog posuđa te staklenih, koštanih i metalnih izrađevina), Rt Rastovac kod Povljane na otoku Pagu (ulomci antičke građevinske keramike), Cvijina gradina u Kruševu (oko 200 predmeta iz željeznoga doba, za Zbirku liburnske domaće keramike i Zbirku nakita metalnih doba), Gradina–Osridak kod Vranskog jezera (150 predmeta za Zbirku kasnosrednjovjekovne i novovjekovne grube keramike, 30 predmeta za Zbirku glazirane keramike, 17 predmeta za Zbirku metalnih predmeta i 3 primjerka novca za Zbirku novca), Udbina–Katedrala sv. Jakova (nekoliko desetaka ulomaka kasnosrednjovjekovne keramike i stakla), Luka u Petrčanima (ukupno petnaestak komada keramičkog materijala), Ždrijac kraj grada Nina (desetak necjelovitih amfora), Vir–Smratina (3 kamena ulomka iz 6. st.), Kožino–Zablaće (76 atipičnih keramičkih ulomaka crijepa, 2 novovjekovna glazirana keramička ulomka, 1 komad predmeta od brončane žice, 3 komada dijelova željeznih predmeta), Biograd (naušnica s zvonolikim privjeskom), Benkovac (nekoliko ulomaka keramike), Novalja (ulomci antičke građevinske keramike), Zadar–ulicama Špire Brusine i Andrije Medulića (desetak ulomaka keramike novog vijeka).

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Nakon završetka arheoloških istraživanja u Ulici Madijevaca 8 i na brdu Košljun pronađene ostaci zidova prekriveni su geotekstilom i odgovarajućim nasipom.

2.2. Konzervacija

Tijekom 2016. godine u restauratorskoj radionici za metal drvo i staklo viša restauratorica Josipa Lovrić konzervirala je 496 brončanih, 13 staklenih (perlice), 3 koštana, 9 srebrnih, 28 željeznih, 102 jantarna i 1 olovni predmet. Najveći broj konzerviranih predmeta (394 brončana i 102 jantarna) odnosi se na Zbirku nakita metalnih doba iz spremišta. Većina tih predmeta je konzervirana prije 40-ak godina i zahtjeva temeljitu obradu zbog pojave aktivne korozije ili uklanjanja pčelinjeg voska koji se je u to vrijeme koristio u konzervaciji. U lipnju mjesecu nakon godinu dana završena je konzervacija drvenog broda iz Zatona. Navedena građa je sa slijedećih lokaliteta: Zbirka nakita metalnih doba (spremište), stari fundus Odjela kopnene arheologije, Nin, Plokata 2007., Vir Smratina 2015., T.C. Relja 2005/2006, nekropola Argyrvntvm Starigrad 1908., Nin Plokata sv. Anselmo 2002., Nin Kalelarga, sv Anselmo 2000., stari fundus Odjela podvodne arheologije, Zaton 2007. i 2011., Kolovare fontana 2007., Caska sv. Juraj 2015., Vrana 2016., Glagoljaška ulica 2009., Poljana Šime Budinića 2011., Rogovo, Sv. Roko 2007./2008., Udbina sv Jakov 2008. i 2016., Korlat sv. Jere 2002., Starigrad Sv. Petar 2003. i 2006., Škabrnja sv. Luka, Velim Velištak 2005. i 2013., Nin Ždrijac 2007. (nalaz don Soljačić).

U radionici za kamen i keramiku muzejska restauratorica Marija Zorica i pripravnica Marija Elena Lučić odradile su dijelomičnu konzervaciju kamenog sarkofaga i poklopca, na način da su konsolidirani svi fragmenti, izolirani su i sačuvani otisci pokojnika na površini fragmenata kamena, učvršćena je kamena osnova na kojoj se nalazio otisak pokojnika, učvršćena je kamena osnova zajedno sa otiskom-siluetom pokojnika. Započeti su radovi na restauraciji kamenih spomenika inv. br. SV2469, SV2470, SV2471, koji su za sada desalinizirani, odstranjene su im naslage sa površine koje štetno djeluju na kamenu strukturu i iz unutrašnjosti kamene osnove, odstranjene su površinske naslage žbuke iz estetskih razloga i učvršćena je kamena osnova.

2.3. Restauracija

Tijekom 2016. godine u restauratorskoj radionici za metal drvo i staklo viša restauratorica Josipa Lovrić restaurirala je 26 željeznih i 2 brončana predmeta, dok su u radionici za kamen i keramiku muzejska restauratorica Marija Zorica i pripravnica Marija Elena Lučić u suradnji s muzejskim tehničarom Franom Šunićem i muzejskim majstorom Mariom Dukom na kamenom sarkofagu prezbitera Jurja izvele spajanje ulomaka poklopca i škrinje, lijepljenjem i umetanjem nehrđajućih klinova.

2.4. Ostalo

U toku su ispitivanja na starohrvatskim brodicama Condurama (inv. MNS2530 i MNS2531) od strane Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru, Odjela restauriranja i konzerviranja. Provedena je analiza postojećeg stanja brodova, njihovog mikroklimatskog okruženja, laboratorijska analiza uzoraka drva, metala, konsolidanata i drugih nakupina uzročnika propadanja. Na temelju dobivenih podataka izradit će se plan potrebnih konzervatorsko-restauratorskih radova i njihov troškovnik, te plan sanacije prostora za pohranu i izlaganje brodova.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U bazu M++ unesena su 1.522 zapisa.

3.3. Fototeka

U postupku digitalizacije skeniran je 11.831 negativ.

3.4. Dijateka

U postupku digitalizacije skenirano je 7.016 dijapozitiva.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Uneseno 23 crteža, 3 plakata, 6 karata, 26 fotogrametrijskih planova i 17 geodetskih planova

3.9. Ostalo

Digitalizirano i inventirao 30 dnevnika sa arheoloških istraživanja od 1947. do 2014. godine.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Tijekom godine nabavljena je 436 jedinica knjižne građe (297 putem razmjene, 113 darovanjem, 2 kupnjom i 24 u vidu muzejskih izdanja).

4.2. Stručna obrada knjižnične građe

Inventarizirano, reinventarizirano i revidirano 758 jed. knj. gr. U kompjutorskom programu Crolist (preuzimanje i katalogizacija bibliografskih i normativnih zapisa) izrađena 2019 zapisa. Korištenjem modula Posudba, unutar kompjutorskog programa Crolist, u 2016. izrađen je bar-code za 810 različitih knjižničnih jedinica.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Usluge Knjižnice osim djelatnika Muzeja koriste i vanjski korisnici (profesori i studenti Sveučilišta u Zadru). U protekloj godini evidentirana zaduženja: 189 za djelatnike Muzeja te 206 za vanjske korisnike.

4.5. Ostalo

Tijekom protekle godine (2016.) suradnicima na području Hrvatske razmjenom je poslano 448 izdanja Muzeja (časopisi=100; knjige=348). Stranim institucijama poslano je 217 svezaka (časopisi=102; knjige=115). Suradnicima na području Hrvatske darovano je 1 izdanje Muzeja (knjiga). Prema Zakonu o knjižnicama poslano je 216 publikacija (časopisi=36; knjige=144; AV-građa = 36) knjižnicama u sastavu Obveznog primjerka. Odrađeno je mentorstvo pripravniku Jakovu Gaćini (siječanj-veljača 2016.). Nastavljena je suradnje sa studentima Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru (mentorski rad). Izrađene su UDK oznake za članke časopisa Diadora vol. 29(2015) i vol. 30(2016) i unesen časopisa Diadora (vol. 29) na portal Hrčak. Nastavljena je suradnja s NSK-om u Zagrebu, MDC-om u Zagrebu, knjižnicama arheoloških muzeja u Splitu, Zagrebu i Puli te knjižnicama na zadarskom području (GKZD, ZKZD, SVKZD). Voditeljica knjižnice, viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je na sastancima Komisije za muzejske i galerijske knjižnice (Prirodoslovni muzej-Zagreb) te je pripremila publikacije za sudjelovanje na 35. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija – 2016.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Tijekom 2016. u sklopu realizacije muzejskih izložbi i pisanja znanstvenih radova stručno su obrađena 523 muzejska predmeta.

6.3. Revizija građe

Tijekom 2016. godine nastavljena je revizija muzejske građe, koju provodi peteročlana komisija. Revizijom je uz građu zbirki srednjega vijeka obuhvaćena građa Zbirke antičkog stakla, koja se dijelom provodi u Muzeju antičkog stakla.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Tijekom 2016. godine Arheološki muzej Zadar izdao je vanjskim korisnicima 34 dopuštenja za uvid u muzejsku građu i dokumentaciju i njeno korištenje.

Muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika temeljem ugovora, za potrebe novog stalnog postava Zbirke na Bribirskoj glavici, posuđena je građa s nalazišta Bribir, ukupno 25 predmeta (Zbirka liburnske domaće keramike 5 kom; Zbirka apulske uvozne keramike 8 kom; Zbirka nakita metalnih doba 4 kom; Zbirka varia 8 kom).

Na temelju ugovora i pribavljenih dopuštenja Ministarstva kulture RH Nacionalnom centru za znanstvena istraživanja, laboratorij TRACES, Sveučilište Jean Jaurès (Toulouse, Francuska) posuđeno je 389 kremenih predmeta – alatki iz razdoblja mlađeg kamenog doba (neolitika) pronađenih na arheološkom nalazištu Crno Vrilo za potrebe stručne analize koju će provesti Dr. Sylvie Philibert.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Tijekom 2016. godine 5 djelatnika Arheološkog muzeja Zadar sudjelovalo je na kongresima i savjetovanjima.

Muzejski savjetnik dr. sc. Smiljan Gluščević sudjelovao na Okruglom stolu „Adriamphorae: Amfore kao izvor za rekonstrukciju gospodarskoga razvoja jadranske regije u antici: lokalna proizvodnja“ 21. travnja 2016 u Zagrebu (Institut za arheologiju) s predavanjem „Proizvodnja amfora Dressel 6B u Novalji na otoku Pagu“, te na kongresu TRADE 2nd – 9th C Transformation od Adriatic Europe 2nd -9th C.“ u Zadru od 11.- 13. veljače 2016. godine s predavanjem „A new Justinian fort on Pag Island“. U koautortvu s Nili

Liphschitz priredio je predavanje „Zaton Boat 2, Croatia: A Dendroarchaeological Investigation“, The annual DEGUWA conference on underwater archaeology, IN POSEIDON'S REALM XX, "Underwater archaeology - interdisciplinary approaches and technical innovations" Dresden 22.- 24. 4. 2016. Posterom Archaeobotanical research of the Roman harbour at Zaton near Zadar, 2002. – 2012., sudjelovao je na međunarodnom znanstvenom skupu *TRADE 2nd – 9th C., Transformations of Adriatic Europe (2nd – 9th C)*, Zadar, 11th - 13th February 2016. (koautorstvo s doc.dr. Renatom Šoštarić i dipl. ing. biologije Mirnom Čurković, Marinom Čičak i Sarom Mareković iz Botaničkog zavoda PMF-a u Zagrebu)

Muzejska savjetnica dr. sc. Kornelija Giunio sudjelovala je predavanjem "*Medicamina faciei feminae*. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi staroga Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Zadar" na "Antičkim danima", koje su organizirali Odsjek za arheologiju i Odsjek za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru i Arheološki muzej Zadar (30.05.- 4.06.2016.).

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je posterom „Izdavačka djelatnost Arheološkog muzeja Zadar kao oblik komuniciranja knjižnice s javnošću“ na 41. Skupštini HKD-a. (Primošten, 12.-15. listopada 2016.)

Muzejska pedagoginja Željka Kucelin sudjelovala je na stručnom skupu muzejskih pedagoga 28.-30. rujna 2016. u Varaždinu: 'Edukacija – izazovi i rješenja novog doba'.

Viša restauratorica Josipa Lovrića sudjelovala je plakatom na 8. Susretima restauratora i preparatora HMD-a koji se održao u Sisku 5. svibnja.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Viša kustosica Timka Alihodžić napisala je:

- izvješće Poliklinika Zadar, arheološka istraživanja 2014., za Hrvatski arheološki godišnjak
- deplijan izložbe „Ispričat ću ti priču“ za potrebe prikazivanja izložbe u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Viša kustosica Timka Alihodžić i kustosica Moranom Vuković u suradnji s kustosom Ozrenom Domiterom napisale su tekst za deplijan izložbe „Tekuća arheološka istraživanja“ koja je postavljena Arheološkom muzeju Zadar.

Muzejska savjetnica dr. sc. Kornelija Giunio napisala je:

- tekstove za katalog „*Medicamina faciei feminae*. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi starog Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Zadar“.

- tekstove za vodič stalnog postava „O ROMA NOBILIS. Rim u Arheološkom muzeju Zadar“

- tekst „Zadar – Poljana pape Ivana Pavla II., istraživanja 2010.“ za Hrvatski arheološki godišnjak.

Više kustosica Natalija Čondić (koautor Ivor Karavanić) napisala je tekstove za katalog „U potrazi za dalmatinskim neandertalcima“.

Viši kustos dr. sc. Hrvoje Manenica (koautor Marin Ćurković) napisao je tekstove za katalog „Kule i utvrde Ravnih kotara“.

Muzejska pedagoginja Željka Kucelin napisala je tekst „Muzejska pedagogija u funkciji promotora kulturno-povijesnog nasljeđa“ za potrebe tiskanja kataloga „Crkve u staroj jezgri grada - otete zaboravu“.

Viša knjižničarka Marina Maruna napisala je tekst „Knjižnica Muzeja u funkciji ostvarivanja istraživačkog rada na temi Crkve u staroj jezgri grada - otete zaboravu“ za potrebe tiskanja kataloga „Crkve u staroj jezgri grada - otete zaboravu“.

Kustosica Dušanka Romanović napisala je tekstove za katalog „Čovjek i more“.

Kustos Dino Taras napisao je tekstove za katalog „Svjetlost i more“.

Viši kustos dr. sc. Jakov Vučić napisao je tekst „Početci i razvoj kršćanstva“ za vodič stalnog postava „O ROMA NOBILIS. Rim u Arheološkom muzeju Zadar“ i predgovor za kataloga „Crkve u staroj jezgri grada - otete zaboravu“.

6.8. Stručno usavršavanje

Na radionici pod nazivom „Smjernice za izradu popisa muzejskih predmeta u zbirci s osnovnim podacima za registraciju zbirke kao kulturnog dobra“ održanoj u prostorima Arheološkog muzeja u Zadru 28. rujna 2016. godine (voditelji radionice: Iva Validžija (MDC) i Goran Zlodi) sudjelovali su djelatnici H. Manenica, T. Alihodžić, K. Giunio, N. Čondić, M. Vuković, D. Taras i D. Romanović

U stručnoj ekskurziji organiziranoj u razdoblju od 21. do 23. listopada 2016. sudjelovale su djelatnici T. Alihodžić, M. Vuković, S. Gluščević, M. Zorica, D. Romanović, D. Taras, Ž. Kucelin. U okviru ekskurzije organiziran je posjet muzejima u Slavanskom brodu, Osijeku, Vukovaru, Vučedolu, Iloku i Vinkovcima.

U srpnju 2016. Hrvoje Manenica izabran je u zvanje višeg kustosa.

U studenom viša muzejska knjižničarka Marina Maruna posjetila je sajam knjiga *Interliber* u Zagrebu.

U ožujku muzejska pedagoginja Željka Kucelin i voditeljica odnosa s javnošću Marina Brkić sudjelovale su na radionici „Evaluacija u muzejima“ na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Viša kustosica Natalija Čondić surađuje s dr. sc. Mariom Novakom, znanstvenim suradnikom na Institutu za antropologiju u Zagrebu na projektu „Rekonstrukcija prapovijesnog (neolitik do brončanog doba) načina života na području Hrvatske - multidisciplinarni pristup“.

Muzejska pedagoginja Željka Kucelin pružila je stručnu pomoć prilikom pisanja diplomskog rada vezanog za suradnju Arheološkog muzeja i vrtića.

Studentice sveučilišnog preddiplomskog studija Kulture i turizma s Odjela za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru Anna Mastelić, Nikolina Radović i Anja Kovačević odradile su stručnu studentsku praksu u trajanju od tri tjedna u Arheološkom muzeju Zadar, koordinator stručne prakse bila je voditeljica odnosa s javnošću Marina Brkić.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Viši kustos dr. sc. Jakov Vučić bio je urednik muzejskih izdanja, među kojima 7 publikacija iz serije Katalozi i monografije, dva sveska Diadore i tri vodiča po Muzeju, na Njemačkom, Francuskom i Talijanskom jeziku. Recenzirao je također radove za potrebe časopisa Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku 109/2016, Histria Archaeologica 46/2015, Archaeologia Adriatica 8/2015 i Zbornik Dubrovačkih muzeja 3/2016.

Viša kustosica Natalija Čondić i muzejski dokumentarist Ivan Čondić obavili su poslove tehničkih urednika muzejskoga glasila „Diadora“ i ostalih publikacija Arheološkoga muzeja Zadar za 2016. godinu.

Viša kustosica Natalija Čondić sudjelovala je u uređivačkim poslovima „Zbornika Aachenski mir“ (osiguranje izrade prijevoda na engleski jezik triju članaka predviđenih za tiskanje u Zborniku).

Više kustosice Natalija Čondić i Timka Alihodžić i muzejska savjetnica dr. sc. Kornelija Giunio sudjelovale su u uređivanju info-panoa projekta Hera – Prolaz cara Augusta (zadarski bedemi). Pripreme su odrađene tijekom siječnja i veljače, a pano postavljen 01. ožujka 2016.

Muzejska savjetnica dr. sc. Kornelija Giunio u suradnji s dr. sc. Brunom Kuntić-Makvić i prof. Marinom Šegvić radila je na uređivanju knjige Mate Suića "Kompleks foruma u Zadru" (pregledavanje teksta, traženje fotografija i dokumentacije, skeniranje fotografija i sl.).

Viši kustos dr. sc. Hrvoje Manenica izradio je recenziju članka za Radove Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru.

Viša knjižničarka Marina Maruna aktivno je sudjelovala u uređivanju muzejskih publikacija.

Kustosi Dino Taras, Dušanka Romanović i Majda Dadić radili su korekturu muzejskih izdanja.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

M. Maruna, Aktivan član Društva knjižničara Zadar i Komisije za muzejske i galerijske knjižnice.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Tijekom 2016. godine voditeljica odnosa s javnošću Marina Brkić ažurirala je na facebook stranici Muzeja 147 objava.

6.13. Ostalo; Arheološka terenska istraživanja i arheološki nadzor

Zadar, Ulica Madijevaca 8 (voditeljica istraživanja T. Alihodžić); Zaštitna arheološka istraživanja u dijelu stambenog kompleksa vlasništva Benediktinskog samostana u Zadru trajala su od 30. svibnja do 30. lipnja. Pronađeni su ostaci rimske kuće sa sistemom podnog i zidnog grijanja, više stotina ulomaka građevnog materijala (tegule, imbreksi, kockice mozaika), grubo i fino keramičko posuđe te stakleni, koštani i metalni materijal.

Košljun na Pagu (voditeljica istraživanja T. Alihodžić); Sustavna arheološka istraživanja na brdu Košljun kod uvale Caska na otoku Pagu obavljena su u periodu od 18. listopada do 14. studenoga. Nastavljeno je istraživanje velike rimske vile koje je započeto još 2013. godine. Nekoliko stotina ulomaka pronađenog građevnog materijala (tegule, imbreksi, kockice mozaika) je popisano, fotografirano te odloženo neposredno uz mjesto iskopavanja.

Rt Rastovac kod Poveljane na otoku Pagu (voditeljica istraživanja M. Vuković); U ožujku i travnju 2015. godine provedeno je arheološko istraživanje na prostoru rta Rastovac

pokraj Poveljane na otoku Pagu. Istraživanje je izvršeno na tri pozicije detektirane rekognosciranjem u prošloj godini, od čega je jedna dala rezultate. Iako se radi o vapnenici iz nedefiniranog razdoblja, materijal u njezinoj strukturi sadržavao je i ulomke antičke građevne keramike. U neposrednoj blizini pronađen je i jedan grob, bez nalaza.

Cvijina gradina u Kruševu kod Obrovca (voditeljica istraživanja N. Čondić); U razdoblju od 06. listopada do 04. studenoga 2016. nastavljena su sustavna arheološka istraživanja na nalazištu Cvijina gradina. U ovogodišnjoj kampanji provedeno je istraživanje jednog od grobnih humaka (tumula) u neposrednoj blizini Gradine i otvorena je sonda dim. 5x5 m na području nekropole na jugozapadnoj padini lokaliteta. Humak je promjera 7,20 m, sačuvane visine prosječno 50 cm, građen od kamenja i zemlje. Obzid je bio jasno vidljiv u cijelom opsegu objekta a u središtu je istražen devastirani grob. Na prostoru liburnsko-rimske nekropole uklanjanjem starih zemljanih navoza otvoren je prostor za nastavak radova. U novootvorenoj sondi 5 pronađen je i istražen jedan djelomično devastirani grob velikih dimenzija (unutrašnje dim. 294x150 cm), dobro sačuvane grobne arhitekture. U njemu su pronađeni ostatci priloga (perle, provjesci, prstenje itd.) koji grob smještaju okvirno u mlađe željezno doba.

Gradina – Osridak (voditelj istraživanja H. Manenica); 11.02.2016. – 7.04.2016. i 15.09.2016. – 13.10.2016. Istražen je zapadni dio utvrđenja iz XIV. stoljeća, prilikom čega je utvrđen ogradni zid utvrde, južni ulaz te dio trijema koji se nalazio ispred četvrtaste kule na istočnoj strani utvrđenog platoa.

Sv. Juraj – Caska (otok Pag) (voditelj istraživanja H. Manenica); 24.10.2016. – 18.11.2016. Nastavljeno je istraživanje na srednjovjekovnom dijelu utvrde sv. Juraj iznad Caske prilikom čega su istražene dvije prostorije koje su bile u upotrebi od XIV. stoljeća.

Kaštel Perušić (voditelj istraživanja H. Manenica); Neinvazivno istraživanje georadarom na lokalitetu Kaštel Perušić kod Benkovca, 23.10.2016. Obavljeno je snimanje georadarom na području kaštela u Perušiću kako bi se dobio jasniji uvid u nekadašnji izgled kaštela, odnosno raster zidova koji se danas ne vide ili su na terenu teško uočljivi. Ovo snimanje obavljeno je kao predradnja za planiranje arheoloških iskapanja unutar porušenoga kaštela.

Stari grad Pag (voditelj istraživanja H. Manenica); 7.12.2016. – traje. Na području izvan samostanskog sklopa napravljeno je sondažno istraživanje na južnom dijelu platoa akropole gdje su utvrđeni ostatci veće građevine s popločanjem. U istoj sondi na većoj dubini pronađeni su ostatci ranijeg bunara koji je naknadno zasut otpadnim materijalom, koji se u jamu odlagao. Unutar napuštenog samostana u prostoriji „C“ napravljena je sonda u kojoj su

pronađene tri grobnice sa više ukopa u duljem vremenskom periodu. Nalazi sugeriraju da su korištene u vremenu od XII – XV stoljeća.

Crno (voditeljica rekognosciranja T. Alihodžić); Rekognosciranje u zoni obuhvata za iskop Novog gradskog groblja na Crnom je trajalo od 26.- 28. srpnja. Osim potencijalnih arheoloških nalazišta nije pronađena pokretna arheološka građa.

Stari grad Pag (voditelj rekognosciranja H. Manenica); 24.06.2016. – 20.07.2016. Rekognoscirano je područje Starog grada Paga gdje se nalaze ostatci zidova kuća, crkvice, gospodarskih objekata, kloaka i ulica. Obuhvaćeno je šire područje oko gradske akropole prema obroncima brda s južne i zapadne strane grada. Pronađen je uglavnom keramički materijal iz vremena kasnog srednjeg vijeka (XIII – XVI stoljeća). Locirani zidovi s vezivom snimljeni su te će naknadno biti povezani u širu gradsku srednjovjekovnu planimetriju. Ovim rekognosciranjem utvrđene su granice grada i područje koja su bila u neposrednoj vezi s naseljem.

Ploča – Sinjoretovo (voditeljica nadzora T. Alihodžić); Arheološki nadzor prilikom strojnog iskopa za postavljanje električnih instalacija na gradskom predjelu Ploča – Sinjoretovo. Pronađen je dio ulice iz konca 19. ili početka 20. stoljeća. Nije pronađena pokretna arheološka građa.

Biograd (voditeljica nadzora M. Vuković); Prilikom rekonstrukcije kanalizacije odrađen je arheološki nadzor u samom centru Biograda. Iskop se nastavio na već ranije istraženi i uređeni prostor trga kod bazilike sv. Ivana te se ulicom kneza Borne vodi sve do prostora glavne crkve. Ovaj je iskop pratio uglavnom već postojeće iskope, a na arheološke ostatke naišli smo tek na prostoru kamena živca pri kraju iskopa. Tu su utvrđena su dva srednjovjekovna groba. Jedan dječji, s više ukopa, te grob odrasle osobe koji je kasnije sekundarno upotrebljen i prilagođen funkciji kosturnice. U ovom drugom pronađena je jedna naušnica s zvonolikim privjeskom.

Benkovac (voditeljica nadzora M. Vuković); U rujnu i listopadu proveden je nadzor nad iskopom kanala za postavljanje optičkih kabela za tvornicu Metalni lijev u Benkovcu. Iskop je pratio cestu sve od tvornice do grada, a iskop je pratio već postojeće iskope za struju i vodu, a cijela je cesta uglavnom povišena u odnosu na okolni prostor livada na kojima su zabilježeni arheološki nalazi. Tijekom ovog nadzora, prikupljeno je tek nekoliko ulomaka keramike.

Novalja (voditeljica nadzora M. Vuković); U studenom je započeo arheološki nadzor u Novalji. U tijeku je rekonstrukcija ulica i infrastrukture u centru mjesta, a potrajat će i u 2017. godini. U dosadašnjem iskopu utvrđeno je da se radi o već odavno prekopanom

prostoru bez čvrstih arheoloških ostataka te je prikupljeno dosta materijala, uglavnom antičke građevinske keramike.

Zadar, TC Supernova (voditeljica nadzora N. Čondić); Arheološki nadzor prilikom izvođenja zemljanih radova na dogradnji i rekonstrukciji trgovačkog centra Supernova u Zadru (investitor Granit-Vrkić d.o.o. iz Zagreba), od 11.11. do 25.11. 2016. Na području obuhvaćenom projektom nalaze se ostatci rimskog akvedukta Botina – Jader (poč. 2.st.) i vodovoda Botina – Zadar građenog 1838. godine za vrijeme austrijske uprave. Trase ovih vodovoda protezale su se desnom obalom Ričine i bile su tek mjestimično sačuvane. Prema postojećoj dokumentaciji vidljivo je da su obje trase zahvaćene još prilikom izgradnje prve (već postojeće) zgrade Centra. Niti prilikom iskopa, niti u profilima na sjeverozapadnom i jugozapadnom rubu prostora na kojem će se graditi produžetak Centra nisu uočeni arheološki tragovi.

Pag (voditeljica nadzora N. Čondić); Arheološki nadzor prilikom izvođenja iskopa temelja za podzemne kontejnere u gradu Pagu (investitor „Čistoća“ Pag), dana 09. i 12. prosinca 2016. Unutar samoga iskopa, u njegovim profilima na sjevernoj, istočnoj i zapadnoj strani kao i u zemlji s navoza (koji je većim dijelom odvezen) nisu uočeni arheološki ostatci.

Zadar, Ulica Š. Brusine i Ulica A. Medulića (voditeljica nadzora K. Giunio); Od 3. listopada 2016. do zaključno 22.11.2016. godine izveden je arheološki nadzor u ulicama Špire Brusine i Andrije Medulića, na iskopu kanala ukupne dužine cca 65 metara i polaganja elektroenergetskih kabela potrebnih za izgradnju nove trafostanice "Providurova palača".

Zadar, Sokolska ulica (voditeljica nadzora K. Giunio); U razdoblju od 19. do 28. listopada 2016. godine izveden je arheološki nadzor u Sokolskoj ulici radi novog popločenja iste. Nije bilo nikakvih nalaza.

LNG terminala kod Omišlja (voditelj rekognosciranja S. Gluščević); Tijekom jedanaest dana od 01. - 11. veljače 2016. godine obavljeno je podmorsko arheološko rekognosciranje za potrebe izgradnje LNG terminala kod Omišlja na otoku Krku.

Petrčani kod Zadra (voditelj rekognosciranja S. Gluščević); Dana 24. i 25. listopada 2016. godine obavljen je podmorski pregled na dijelu obale u Petrčanima kod Zadra. Nakon toga tijekom 19 dana obavljan je arheološki nadzor.

Pakoštane, uvala Janice (voditelj rekognosciranja S. Gluščević); Zbog uređenja obalnog pojasa na lokalitetu Janice u Pakoštanima 13. i 16. prosinca 2016. godine obavljeno je podmorsko rekognosciranje.

Nin, Ždrijac (voditelj istraživanja D. Taras); 07. – 27. siječnja 2016. godine obavljeno je zaštitno arheološko istraživanje na lokalitetu Ždrijac kraj grada Nina.

Nin, Ždrijac (voditelj rekognosciranja D. Romanović); 28. – 29. siječnja i 1. – 2. veljače i 05. veljače 2016. godine obavljani su podvodni arheološki pregledi terena na lokalitetu Ždrijac kraj grada Nina.

Udbina, Katedrala sv. Jakova (voditelj istraživanja J. Vučić); U razdoblju 23. rujna do 14. listopada provedeno je arheološko iskopavanje u jugoistočnom dijelu kompleksa. Otkrivena je grupa isključivo dječjih grobova i u dubljim slojevima ostatci poda i neke vrste peći.

Kožino–Zablaće (voditelj M. Radović)

Osmišljavanje upitnika i provođenje istraživanja na temu 'Zadovoljstvo posjetitelja sa aspektima rada AMZD-a' (faza III, 2016.) (voditelj Ž. Kucelin); Tijekom kolovoza, rujna i listopada provedeno je istraživanje zadovoljstva posjetitelja radom Arheološkog muzeja.

Osmišljavanje upitnika i provođenje istraživanja vezanog za projekt 'Crkve u staroj jezgri grada – otete zaboravu' (voditelj Ž. Kucelin); Tijekom rujna provedeno je ciljano istraživanje kojega su rezultati predloženi u katalogu izložbe.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

S. Gluščević – D. Grosman, Le indagini preliminari della neoscoperta fortezza bizantina sull'isolotto Veliki Sikavac presso l'isola di Pago, Convegno "*Territorio e insediamenti fra tarda antichità e alto medioevo*", Giornata sulla tarda antichità e il medioevo, 5/2013, Cimitile, 2015, Atti del Convegno internazionale di studi, Cimitile-Santa Maria Capua Vetere, 13-14 giugno 2013, Napoli 2016, str. 49-68.

S. Gluščević – D. Grosman, Nova bizantska utvrda na otočiću Veliki Sikavac kod otoka Paga, *Diadora*, 29/2015, Zadar 2016, 121 – 150.

S. Gluščević – N. Liphshniz, Zaton Boat 2, Croatia: A Dendroarchaeological Investigation, *Skyllis* 15,2.

S. Gluščević – H. Zglav Martinac, Arheološki nalazi u podmorju virskog akvatorija, *Otok Vir*, (ur. D. Magaš), *Vir* 2015, Zadar, 2016, str.135 – 193.

D. Romanović, Amfore ravnog dna tipa Crikvenica iz slojeva antičke luke u Zatonu kod Zadra, *Zbornik III. međunarodnog kolokvija u Crikvenici 2014. godine* (u tisku)

D. Taras, Arheološko istraživanje i povijesti Vrane, *Zborniku o Vrani*, u izdanju Matice Hrvatske (u tisku)

Karavanić et al. (N. Čondić): Projekt "Kasni musterijen na istočnom Jadranu – temelj za razumijevanje identiteta kasnih neandertalaca i njihovog nestanka": sažetak 2. i 3. godine istraživanja, , Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu, 33/2016, str. 135-149.

I. Čondić, Prilog arheološkoj karti sela Svib u Općini Cista Provo, Stručni članak objavljen u Glasilu AMZd-a Diadora 30

K. Giunio: A new Finding of the Metroac Religion from Kruševo near Zadar, Croatia, *Diadora*, 29, Zadar 2015, 93-106.

K. Giunio: Biti žena u starom Rimu, *Finis coronat opus. Zbornik radova posvećen Mariji Buzov povodom 65. obljetnice života, Zbornik Instituta za arheologiju / Serta Instituti archaeologici*, 3, Zagreb 2016, 27-44.

K. Giunio: A Captain from Nicomedia on a Greek Inscription from Zadar, u tisku.

K. Giunio: Six Honorary Statue Bases from Iader, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, Bonn, u tisku (zajedno s Nikolom Cesarikom i Davidom Štrmeljom).

J. Vučić – D. Filipčić, Skupni nalazi kasnoantičkog novca iz okolice Zadra, *Archaeologia Adriatica*.

7.3. Znanstveno usavršavanje

Hrvoje Manenica obranio je doktorski rad na sveučilištu u Zagrebu s temom „Urbanizacija između Raše i Krke u vrijeme ranog principata“.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom 2016. godine djelatnici Arheološkog muzej zadar realizirali su 6 autorskih izložbi i sudjelovali kao stručni suradnici na realizaciji dviju izložbi Arheološkog muzeja u Zagrebu. Muzejske izložbe su tijekom protekle godine ostvarile osam gostovanja u drugim institucijama. Arheološki muzej ugostio je sedam izložbi.

Naziv izložbe: U potrazi za dalmatinskim neandertalcima

Mjesto održavanja i prostor: Benkovac, Zavičajni muzej; Nin, Muzej ninskih starina; Zagreb, Arheološki muzej

Vrijeme trajanja: 29. siječanj do 03. lipanj 2016; 20. rujanj do 23. listopad 2016; 07. lipanj do 03. srpanj 2016.

Autori stručne koncepcije: Natalija Čondić i Ivor Karavanić

Autori likovnog postava: Natalija Čondić, Ivor Karavanić i Ivan Čondić

Opseg (broj eksponata): 51 arheološki predmet iz razdoblja srednjega paleolitika (starije kameno doba) izložen u 4 vitrine; 7 izložbenih roll-up postera dim. 200 X 100 cm s tekstovima i odgovarajućim fotografijama.

Vrsta: arheološka, tuzemna, edukativna i informativna, skupna, pokretna izložba

Tema: Izložba U potrazi za dalmatinskim neandertalcima zamišljena je kao dio završne prezentacije rezultata rada na znanstvenom projektu „Kasni musterijen na istočnom Jadranu – temelj za razumijevanje identiteta kasnih neandertalaca i njihovog nestanka“, voditelja dr.sc. Ivora Karavanića. Projekt u trajanju od tri godine (2013.-2016.) financirala je Hrvatska zaklada za znanost, a rezultat je međunarodne suradnje više institucija. Jedan od suradnika na projektu bio je Arheološki muzej Zadar, te su izložbu zajednički osmislili i realizirali Natalija Čondić, viša kustosica Arheološkog muzeja Zadar i Ivor Karavanić, redoviti profesor na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Izložbom su predstavljeni rezultati istraživanja i rekognosciranja više dalmatinskih arheoloških lokaliteta na kojima je ustanovljena musterijenska kultura – kultura srednjeg paleolitika koja se u Europi vezuje uz neandertalce: Mujine pećine kod Kaštela, Velike pećine u kanjonu Kličevica kod Benkovca, podvodnoga paleolitičkog nalazišta u Resniku kraj Kaštel Štafilića, prostora između Ljubačkog zaljeva i Posedarja te lokaliteta na otocima.

Korisnici: lokalno stanovništvo, školska djeca

Izložbu prati katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Naziv izložbe: *MEDICAMINA FACIEI FEMINAE*. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi staroga Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Zadar.

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 04. srpanj do 30. studeni 2016.

Autorica stručne koncepcije: Kornelija A. Giunio

Autorica likovnog postava: Kornelija A. Giunio

Opseg (broj eksponata): 1 vitrina i 13 izložbenih panoa A0 i A1 formata s tekstovima i slikovnim priložima

Vrsta: edukativna i informativna, pokretna izložba

Tema: Izložba je bila radnog naslova "Rimska kozmetika", a dobila je naslov "*Medicamina faciei feminae*. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi staroga Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Zadar". U rimskome Carstvu kozmetika je bila važan dio higijene,

odnosno, uz pranje i čišćenje tijela te redovitu tjelovježbu, koja je pridonosila održavanju zdravlja, koristila su se i kozmetička sredstva za uljepšavanje. Cilj izložbe je predstaviti svijet rimske kozmetike, predstaviti njene neobične recepture, pokušati i rekonstruirati neke od recepata.

Izložbu prati katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Uz izložbu su organizirane i dvije radionice (vidi Pedagoško-andragoški odjel).

Naziv izložbe: Kule i utvrde Ravnih kotara

Mjesto održavanja i prostor: Zavičajni muzej Benkovac, Turanj

Vrijeme trajanja: 16. lipanj do 4. srpanj 2016.; 5. srpanj 2016.

Autori stručne koncepcije: Hrvoje Manenica i Marin Ćurković

Autori likovnog postava: Hrvoje Manenica i Marin Ćurković

Opseg (broj eksponata): tinaest roll-up plakata i 5 eksponata

Vrsta: arheološka, povijesna, tuzemna, edukativna, informativna, skupna, pokretna

Tema: Izložba je nastala kao rezultat rada Arheološkog muzeja Zadar i Zavičajnog muzeja Benkovac na dokumentiranju ostataka srednjovjekovnih utvrda na području Zadarskog zaleđa. Cilj rada i izložbe je dokumentiranje zatečenog stanja na utverdama sa svrhom budućih arheoloških istraživanja obuhvaćenih lokaliteta.

Korisnici: Stručna i šira javnost

Izložbu prati katalog na hrvatskom jeziku.

Naziv izložbe: Čovjek i more – ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 30. studeni 2016. do 15. ožujka 2017.

Autor stručne koncepcije: Dušanka Romanović

Autor likovnog postava: Dušanka Romanović

Opseg (broj eksponata): 110

Vrsta: arheološka, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Izložba je zamišljena kao manja izložba koja će publici prikazati ribarski alat i tehnike ribolova koji su se koristili u razdoblju antike. Izložba obuhvaća 6 izložbenih panoa i 5 manjih vitrina s izloženom arheološkom građom. Izložbu prati bogati ilustrirani katalog na hrvatskom i engleskom jeziku

Korisnici: građanstvo te učenička i studentska populacija

Naziv izložbe: Svjetlost i more – LUX ET MARE

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Autor stručne koncepcije: Dino Taras

Autor likovnog postava: Dino Taras

Opseg (broj eksponata): 110

Vrsta: arheološka, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Izložba je zamišljena kao trodjelna cjelina gdje se objašnjava veza svjetlosti i mora u raznim jukstapozicijama. Obuhvaća 5 izložbenih panoa i 5 vitrina s izloženom arheološkom građom, većinom uljanice sa istraživanja u Zatonu. Izložbu prati bogati ilustrirani katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Korisnici: građanstvo te učenička i studentska populacija

Naziv izložbe: Crkve u staroj jezgri grada – otete zaboravu

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 24. studeni 2016. do 15. siječanj 2017.

Autori stručne koncepcije: Elvira Katić, Željka Kucelin, Marina Maruna

Autori likovnog postava učenici Klasične gimnazije Ivana Pavla II. u Zadru (Katarina Matulić, Nikolina Bajlo, Helena Luša, Lucija Grubić, Magdalena Ivić, Karla Klanac, Lucija Veršić, Šime Teklić), studenti Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru (Lorena Lončar, Antonia Budimir, Ines Kajdiž, Helena Luša, Nina Ujčić, Marija Škegro, Jelena Cindrić, Andrea Manenica)

Opseg (broj eksponata): 9 izložbenih panoa s tekstovima i fotografijama

Vrsta: povijesna, religiozna, tuzemna, edukativna, pokretna

Tema: Izložba predstavlja 8 crkava koje su se nalazile u staroj jezgri Zadra, a danas su u potpunosti nestale, kako u svom fizičkom obliku, tako i u svijesti žitelja grada. Za odabrane crkve definirali smo točan položaj na karti današnjeg grada, okolnosti nastanka, izgled, zanimljive crtice iz vremena postojanja i razloge koji su doveli do njihova nestanka i pada u zaborav.

Korisnici: Građani svih uzrasta

Viša kustosica T. Alihodžić i kustosica M. Vuković bile su stručne suradnice na realizaciji izložbe *Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj* (autor stručne koncepcije: S. Mihelić, Arheološki muzej u Zagrebu) koja je prikazana:

Starigrad - Paklenica, od 13. svibnja do 01. srpnja 2016.

Zadar, Arheološki muzej Zadar, od 20. svibnja do 15. rujna 2016.

Viša kustosica T. Alihodžić i kustosica M. Vuković bile su stručne suradnice na realizaciji izložbe *Starigrad Paklenica – baština planine i mora* održane u:

Zagreb, Arheološki muzej, od 28. studenoga do 05. prosinca 2016.

Dio muzejskih izložbi koje su realizirane 2015. godine prikazivane su tijekom 2016. u matičnim prostorima Muzeja i drugim muzejskim ustanovama.

Izložba *Kod gradskih vrata kroz stoljeća* (autori J. Vučić i H. Manenica) gostovala je u:

Vid, Arheološki muzej Narona, od 20. svibnja do 23. srpnja 2016.

Nin, Muzej Ninskih starina, od 26. srpnja do 17. kolovoza 2016.

Pula, Arheološki muzej Istre, od 28. listopada do 11. prosinca 2016.

Izložba *Ispričat ću ti priču* (autorica T. Alihodžić) gostovala je u:

Sarajevo, Zemaljski muzej, od 03. svibnja do 03. srpnja 2016.

Nin, Muzej ninskih starina, od 19. kolovoza do 17. rujna 2016.

Zagreb, Arheološki muzej, od 19. rujna do 20. listopada 2016.

Izložba *Sv. Petar na Prosici u Pagu – rezultati arheoloških istraživanja* (autor H. Manenica) gostovala je u:

Pag, od 01. srpnja do 01. listopada 2016.

Multimedijalna izložba *Starohrvatska baština u novome svjetlu* (autori G. i Z. Šojat i R. Jurić):

Zadar, Sv. Donat, od 16. kolovoza do 20. rujna 2016.

Arheološki muzej Zadar tijekom 2016. godine ugostio je izložbe:

Parce mihi Domine quia Dalmata sum (autor: Dario Tikulin), Sv. Donat 11. svibnja do 28. lipnja 2016.

Deploratio (autor: Malgorzata Chomicz), Sv. Donat 1. srpnja do 1. kolovoza 2016.

Contraditcio (autori: Mirko Marušić i Petar Čujo), Sv. Donat, 2. do 15. kolovoza 2016.

Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva (autori: Tomislav Rosandić i Maja Bunčić), Arheološki muzej, 18. svibnja do

Podravina i Dalmacija za baštinu (autori: Aleksandar Horvat, Ljubo Gamulin i Venija Bobnjarić-Vučković), Muzej ninskih starina, 6. do 25. srpnja 2016.

Izložba akvarela slikarice Emine Mijatović (autor: Emina Mijatović), Muzej ninskih starina, 21. rujna 2016.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Tijekom 2016. godine tiskano je 6 kataloga u ediciji Katalozi i monografije, vodič po Muzeju na njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku i dva sveska muzejskog glasila Diadora (svezak 29 i 30).

U potrazi za dalmatinskim neandertalcima, Katalozi i monografije 17, Zadar, 2016. (autori: Natalija Čondić, Ivor Karavanić)

O Roma nobilis. Rim u Arheološkom muzeju Zadar. Katalog stalnog postava rimske zbirke, Katalozi i monografije 18, Zadar 2016. (autori: Kornelija Giunio, Dražen Maršić, Jakov Vučić, Iva Letilović, Igor Pedišić)

Kule i utvrde Ravnih kotara, Katalozi i monografije 19, Zadar 2016. (autori: Hrvoje Manenica, Marin Ćurković)

Medicamina faciei feminae. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi starog Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Zadar, Katalozi i monografije 20, Zadar 2016. (autor: Kornelija Giunio)

Crkve u staroj jezgri grada - otete zaboravu, Katalozi i monografije 21, Zadar, 2016. (autori: Elvira Katić, Željka Kucelin, Marina Maruna)

Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar, Katalozi i monografije 22, Zadar 2016. (autor: Dušanka Romanović)

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2016. godine djelatnici Arheološkog muzeja odradili su 82 vodstava.

11.2. Predavanja

Tijekom 2016. godine djelatnici Arheološkog muzeja održali su predavanja usmjerena popularizaciji Muzeja i muzejske djelatnosti.

25. veljače viša knjižničarka Marina Maruna održala je u knjižnici Arheološkog muzeja predavanje *Povijest zadarskih tiskara*.

04. travnja u Arheološkom muzeju u sklopu manifestacije *Zadar čita* realiziran je projekt *Muzej Caffè*. U projektu su sudjelovale viša knjižničarka Marina Maruna i muzejska pedagoginja Željka Kucelin, u suradnji s Elvirom Katić prof.

12. travnja viši kustos dr. sc. Jakov Vučić održao je predavanje studentima Odjela za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru na temu *Upravljanje Arheološkim muzejom Zadar*. (na poziv pročelnika odjela doc. dr. sc. Vlade Sušca)

15. travnja viša knjižničarka Marina Maruna održala je u Arheološkom muzeju predavanje *Škrinja sv. Šimuna*. Predavanje je održano u okviru međunarodne suradnje Klasične gimnazije Ivana Pavla II, Zadar i Katoličkoga školskog centra „Don Bosco“ iz Žepča.

5. svibnja viša kustosica Timka Alihodžić održala je predavanje studentima arheologije Filozofskog fakulteta u Sarajevu na temu *Arheološka istraživanja – način rada i dokumentacija*. (na poziv doc. dr. Adnana Busuladžića).

17. svibnja viši kustos dr. sc. Hrvoje Manenica održao je u sklopu Međunarodnog dana muzeja predavanje u Arheološkom muzeju pod nazivom *Kule i utvrde Ravnih kotara*.

Uz predavanja koja su održali djelatnici Arheološki muzej je upriličio i gostujuća predavanja.

18. veljače viša kustosica dr. sc. Jasenka Lulić-Štorić održala je u Arheološkom muzeju Zadar predavanje na temu *Iška keramika*.

Od 11. do 15. travnja Mate Čačić prof. i Marija Kero vodili su u Arheološkom muzeju tečaj uglate glagoljice.

Od 25. do 29. travnja Mate Čačić prof. i Marija Kero vodili su u Arheološkom muzeju tečaj kurzivne glagoljice.

17. svibnja u sklopu Međunarodnog dana muzeja predavanje u Arheološkom muzeju pod naslovom *Kaštel sv. Mihovila na otoku Ugljanu* održala je doc. dr. sc. Sofija Sorić.

19. svibnja u sklopu Međunarodnog dana muzeja predavanje u Arheološkom muzeju pod naslovom *Tri protuturske utvrde na prostoru zadarskog zaleđa* održali su Ana Bašić Alerić i prof. dr. sc. Emil Hilje.

23. studenog u okviru obilježavanja dana Arheološkog muzeja predavanje pod naslovom *Pod koprenom prošlosti: o crkvama u Zadru kojih više nema* održao je prof. dr. sc. Pavuša Vežić.

Od 30. svibnja do 3. Lipnja, u sklopu projekta *Antički dani* u organizaciji studenata arheologije i klasične filologije i Arheološkog muzeja organiziran je u Arheološkom muzeju Zadar cijeli niz predavanja:

- *Hrana i piće Grka i Rimljana*, Matija Plaskur

- *Krvavi Homer*, Zvonko Liović

- *Zeusove afere- kulturološka pozadina*, Josipa Bašić

- *Sjeme razdora –isprepletenost grčkih i rimskih mitova*, Eva Folivarski
- *Gladijatori*, Dominik Pavelić
- *Prostitucija u Rimu*, Valentina Pavlović
- *Voće svemoguće- motiv voća u grčkoj i rimskoj mitologiji*, An Grković
- *Auguri*, Ivan Braica
- *Haruspici*, Kristian Županić
- *Antički brodolomi u hrvatskom podmorju*, prof. dr. sc. Irena Radić Rossi
- *Cissa Antiqua*, Katarina Batur, Maja Grisonić
- *Podzemni kamenolomi na jadranskoj obali*, doc. dr. sc. Mate Parica
- *Izgled zadra u 1. i 2. stoljeću po Kr.*, Krešimir Mijić
- *Korčula na razmeđu prapovijesti i antike*, doc. dr. sc. Igor Borzić
- *Rimske maritimne vile na području Istre*, Valentina Zović
- *Medicamina faciei feminae. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi starog Rima kroz fundus arheološkog muzeja*, dr. sc. Kornelija Giunio

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom 2016. Pedagoško-andragoški odjel u suradnji s ostalim odjelima i djelatnicima organizirao je brojne radionice za djecu i odrasle u kojima su samo u zatvorenom dijelu programa sudjelovale 1064 osobe od vrtićke do odrasle dobi.

Zavirite u svijet didaktičkih igračaka: 29.01. (Noć muzeja)

Kako su se igrala djeca u antici: 29.01. (Noć muzeja)

Origami radionice: 03.02. DV Ciciban, predškolska dob, 04.02. Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn, 06.02. Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn, Osnovna škola Bartol Kašić, 07.02. radionica otvorenog tipa

Radionica iške keramike: 18.02. Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn

Zadarske tiskare kroz povijest: 25.02. Klasična gimnazija Ivana Pavla II

Igrom do znanja: 08.03. OŠ Šime Budinić, 09.03. OŠ Šime Budinić, 13.05. OŠ Stanovi, 27.10. Talijanski dječji vrtić Pinocchio

Glagoljica u glini (gostovanje u OŠ Stanovi): 18.03., 11.05. OŠ Stanovi

Radionica utiskivanja gline u kalupe s prikazom scene brodoloma sa škrinje sv. Šime: 15.04. Klasična gimnazija Ivana Pavla II i Katolički školski centar don Bosco iz Žepče

Znanje je ključ (Festival znanosti): 18.04. OŠ Petar Preradović, 19.04. Privatna OŠ Nova, 20.04. OŠ Petar Preradović, OŠ Kruno Krstić, 21.04. OŠ Petar Preradović, 22.04. OŠ Petar Preradović, OŠ Šime Budinića

Radionica klesanja glave Solinjanke: 05.05. Prva ekonomska škola Zagreb sa učenicima iz Litve, Portugala i Italije u sklopu Erasmus projekta

Kreativnost u krajoliku: 16.05. Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn

Igrom do znanja (gostovanje u Arheološkom muzeju Narona): 21.05. djeca iz Vida

Radionica izrade antičkih stupova (u sklopu Antičkih dana): 02.06. Klasična gimnazija Ivana Pavla II

Igrom do znanja (u Muzej ninskih starina prigodom Dana grada Nina): 07.06. DV Morska vila

Igrom do znanja (gostovanje na Državnoj smotri učeničkih zadruga): 06.10. Svi uzrasti

Postani Rimljanica na jedan dan: 07.10., 26.11. Obrtnička škola Gojka Matuline (u suradnji s mr. pharm. Frane Herenda)

Igrom do znanja (gostovanje u Arheološkom muzeju u Zagrebu): 15.10. svi uzrasti, 16.10. svi uzrasti

Mali rekonstruktori – oživljavanje starih spomenika (u sklopu Dana povijesti umjetnosti): 08.12. DV Žuto pače

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Redovito informiranje o svim događanjima muzeja i suradnja s lokalnim i regionalnim predstavnicima sredstava javnog informiranja (Zadarski list, Narodni list, Slobodna Dalmacija, Jutarnji list, Večernji list, 24 sata, HRT, HRT radio Zadar, RTL Televizija, Nova – TV, Portal 057 info, Portal e- Zadar, Antena Zadar, Portal Zadarski. hr, Novi Radio, Radio Centar).

26. siječnja

-pisanje i najava programa za manifestaciju Noć muzeja 2016., tekst je objavljen na portalima 057 info, E- Zadar, Zadarski.hr, Antena Zadar, Marina Brkić

30. siječnja

-članak za medije *Kako je protekla Noć muzeja u Arheološkom muzeju Zadar*, članak je objavljen na portalima 057 info, E- Zadar, Zadarski .hr, Antena Zadar, Marina Brkić

19. veljače

- obavijest za medije o održavanju radionice *Iško lončarstvo*, tekst je objavljen na portalu Antena Zadar, Marina Brkić

2. ožujka

-Pogled u svijet rimskog čovjeka. Katalog stalnog postava rimske zbirke (Zadarski list, Krešimir Mijić). Kornelija Giunio

24. ožujka

-promidžbeni tekst *U novu sezonu obogaćeni raritetnim svjedočanstvom prošlosti*, tekst su prenijeli gotovo svi lokalni web portali (057 info, E- Zadar, Zadarski.hr, Antena Zadar.), Marina Brkić

4. travnja

- izjava za Zadarski list vezano za manifestaciju *Zadar čita*, članak je objavljen u Zadarskom listu 5. travnja 2016., Marina Brkić

-izjava za Narodni list vezano za manifestaciju *Zadar čita*, članak je objavljen u tiskanom izdanju i na web portalu Narodnog lista, Marina Brkić

15. travnja

-organizacija i sudjelovanje na konferenciji za medije povodom predstavljanja nove serije didaktičkih igračaka *Znanje je ključ*, Marina Brkić

30. travnja

-Razgovor za „Novi list“ o istraživanju na Velim Orijulama kod Otoka Lošinja, povodom otvorenja Muzeja Apoxyomena (novinarka Nela Valerjev Ogurlić), Smiljan Gluščević

30. svibnja

-izjava za Slobodnu Dalmaciju i najava manifestacije *Antički dani*, Marina Brkić

7. srpnja

-izjava za Zadarski list vezano za posjećenost Muzeja u lipnju, Marina Brkić

22. srpnja

-Stare Rimljanke kožu su tretirale i telećim genitalijama (Slobodna Dalmacija, Ana Vučetić Škrbić), Kornelija Giunio

5. kolovoza

-Starorimski ženski svijet ljepote (Zadarski list, Hana Radulić), Kornelija Giunio

19. kolovoza

-promidžbeni tekst za Zadarski list vezano za otvorenje izložbe *Ispričaj ću ti priču* u Muzeju ninskih starina, Marina Brkić

27. rujna

-promidžbeni tekst za medije vezano za nagradu *East Centric Architekt Award*, tekst su prenijeli lokalni web portali (057 info, E- Zadar, Zadarski. hr, Antena Zadar), Marina Brkić

8. listopada

-Radionica u suradnji sa Obrtničkom školom Gojka Matuline. Frizure i šminke u Carstvu. Kovrče su se u Rimu radile peglom na – žeravicu (Zadarski list, Marija Knežević), Kornelija Giunio

19. listopada

- promidžbeni tekst vezano za relikvijar iz Novalje kao novi suvenir u ponudi Muzeja, tekst su prenijeli svi lokalni web portali, Marina Brkić

21. listopada

-vijest za medije vezano za Godišnju nagradu Hrvatskog muzejskog društva za 2015. , koja je Muzeju dodijeljena za projekt Zlato i srebro srednjega vijeka, tekst su prenijeli svi lokalni web portali (057 info, E- Zadar, Zadarski. hr, Antena Zadar),Zadarski list i Slobodna Dalmacija, Marina Brkić

22. studenog

-članak za medije *Radna jesen u Arheološkom muzeju Zadar u znaku brojnih istraživanja* , tekst je objavljen na svim lokalnim web portalima i u Zadarskom listu, Marina Brkić

27. studenog

-Na zadarski Forum vratile se Rimljanke. Otvorili antički salon uljepšavanja (Zadarski list, Marina Šaponja), Kornelija Giunio

30. studenog

- organizacija i sudjelovanje na konferenciji za medije povodom obilježavanja rođendana Arheološkog muzeja Zadar, Marina Brkić

5. prosinca

-intervju za Slobodnu Dalmaciju vezano za ponudu novih suvenira u Arheološkom muzeju Zadar, Marina Brkić

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- snimanje stalnog postava Muzeja ninskih starina za potrebe 50-o minutnog dokumentarca u sklopu projekta „Zvizda mora 2“ povodom 500 obljetnice ukazanja Gospe od Zečeva – HRT Odjel kultura, umjetnost i religija ur. Neno Kužina

- snimanje srednjovjekovnih brodica – Condura (inv. MNS2530 i MNS2531) iz stalnog postava za potrebe dokumentarca o povijesti hrvatske ratne mornarice – HRT – Suzana Ivančić i dr.

- snimanje stalnog postava Muzeja ninskih starina za potrebe HTZ-a (promidžba EDEN destinacije) - HRT

26. siječnja 2016.

-izjava za Vijesti Radia 057 i najava programa *Noći muzeja 2016.*, Marina Brkić

- gostovanje u emisiji na HRT Radio Zadru i predstavljanje programa *Noći muzeja 2016.*, Marina Brkić

29. siječnja

-Intervju za Radio Benkovac u povodu otvorenja izložbe *U potrazi za dalmatinskim neandertalcima*, Emitirano 03.02.2016. u emisiji „Kultura u sridu“, Natalija Čondić

4. veljače 2016.

-gostovanje u emisiji *Novi početak* na Novom Radiju vezano na temu popularizacije muzeja kroz manifestaciju Noć muzeja, Marina Brkić

4. travnja 2016.

-izjava za Vijesti Novog Radija i Radio Zadra, najava manifestacije *Zadar čita*, Marina Brkić

5. travnja

- izjave za HTV prigodom predstavljanja rezultata arheoloških istraživanja na gradini Osridak u PP Vransko jezero, Hrvoje Manenica, Jakov Vučić

18. travnja 2016.

-izjava za Vijesti RTL televizije vezano za sudjelovanje Muzeja na Festivalu znanostii, Marina Brkić

20. travnja 2016.

-izjava za Vijest 057 Radija vezano za nove didaktičke igračke i sudjelovanje na Festivalu Znanosti, Marina Brkić

16. svibnja 2016.

-izjava za Vijesti Mreže TV i najava programa u povodu Međunarodnog dana muzeja, Marina Brkić

20. svibnja

- nastup u emisiji Radio Delta, Metković, prigodom otvorenja izložbe Kod gradskih vrata kroz stoljeća i realizacije muzejske radionice Zavirite u svijet didaktičkih igračaka u Muzeju Narona, Jakov Vučić, Hrvoje MANENICA, Željka Kucelin

5. srpnja

- Sudjelovanje u emisiji "Dobro jutro Hrvatska" povodom otvaranja izložbe *Medicamina faciei feminae*, Kornelija Giunio

23. kolovoza 2016.

-izjava za Vijesti Novog Radija vezano za posjećenost Muzeja tijekom turističke sezone, Marina Brkić

30. kolovoza 2016.

-izjava za Vijesti HRT Radio Zadra i najava izložbe *Starohrvatska baština u novome svjetlu*, novinarka, Marina Brkić

1. rujna 2016.

-izjava za Vijesti HRT vezano za posjećenost crkve sv. Donata tijekom turističke sezone, novinarka, Marina Brkić

11. listopada

-Snimanje za županijsku panoramu HRT, povodom arheoloških istraživanja na lokaciji Osridak-Gradina na Vranskom jezeru, Hrvoje Manenica

30. studenog 2016.

-izjava za Vijesti Radio Zadra, najava otvorenja izložbe *Ribolov u Antici*, Marina Brkić

12.4. Promocije i prezentacije

24. svibnja

- predstavljanje časopisa Diadora 29 (predstavljajući doc. dr. sc. Igor Borzić, doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić, doc. dr. sc. Mate Parica)

12. rujna 2016.

- organizacija održavanja prezentacije proizvoda *FABULA CROATICA*, autor Filip Cvitić, promocija je održana u Arheološkom muzeju Zadar u sklopu održavanja 7. Sabora glagoljaša Slovo rogovsko, Marina Brkić

21. prosinca

-predstavljanje časopisa Diadora 30 (predstavljajući prof. dr. sc. Dražen Maršić, prof. dr. sc. Željko Miletić, dr. sc. Luka Bekić)

12.5. Koncerti i priredbe

5. svibnja 2016.

Međunarodno natjecanje pjevačkih zborova, organizacija Koncertni ured Zadar

10. svibnja 2016.

-koncert Gudački kvartet Epoque, organizacija Koncertni ured Zadar

Glazbene večeri u sv. Donatau

20. srpnja 2016.

- koncert „ Jedna noć uz jednu gitaru“, Petar Čulić u sklopu Glazbenih večeri u sv. Donatu.

29. srpnja 2016.

-koncert „A dečki sviraju gitare“, Dukić, Caku, Brčić, Sarić, u sklopu Glazbenih večeri u sv. Donatu

3. kolovoza 2016.

-koncert „Jedan svetac, tri furije i tisuću čuda“,Katarina Livljanić & ANSAMBL DIALOGOS , U SKLOPU Glazbenih večeri

20. prosinca

-predstava 'Božićna priča malog suncokreta', suradnja sa udrugom 'Suncokret uživo'

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Odjel za marketing i odnose s javnošću konstantno je radio na osmišljavanju, pripremi, narudžbi i distribuciji promidžbenih materijala Muzeja.

-tiskano je 50 000 tisuća promidžbenih letaka za crkvu Sv. Donata, letci su tiskani na 17 različitih jezika (slovenski, talijanski, ruski, poljski, češki, slovački, njemački, engleski, francuski, hrvatski, španjolski, japanski, mađarski, portugalski, nizozemski, švedski, korejski). Letke posjetitelji dobivaju uz ulaznicu te se distribuiraju po turističkim info centrima i hotelima Zadarske županije.

- osmišljen je novi promidžbeni deplijan za Arheološki muzej Zadar koji je tiskan u nakladi od 15 000 komada.

- napravljen je novi reklamni banera za zgradu Muzeja.

-rad na osmišljavanju i narudžbi promidžbenih materijala (kalendari, rokovnici).

- pripremanje tekstova i fotografija za oglašavanje u turističkim brošurama *Zadar in Your Pocket, Hello Zadar, Explore Adriatic.*

- koordinacija studenta i organizacija distribucije promidžbenih materijala Muzeja.
- organizacija i koordinacija rada crkve sv. Donata.
- ostvarena je suradnja s velikim brojem turističkih agencija i ugovoren veliki broj posjeta Arheološkom muzeju Zadar, Muzeju ninskih starina i crkvi sv. Donata
- ugovorena su sponzorstava i donacije za pojedina muzejska događanja i manifestacije, sponzorstva za nagradnu igru u Noći muzeja (Boutique Hostel Forum, Kavana Danica, Znanstvena knjižnica Zadar, Gradska knjižnica Zadar, Hrvatsko narodno kazalište Zadar, Restoran Zadar), Marina Brkić
- ugovorena je i organizirana prodaja muzejskih suvenira u suvenirnici Hotela Pinijska, Marina Brkić i Paolina Radović Lovrenčić
- rad na organizaciji prodaje i nabave suvenira i ulaznica za prodaju u svim prodajnim objektima Arheološkog muzeja Zadar, Marina Brkić i Paolina Radović Lovrenčić.
- koordinacija i organizacija rada studenata u crkvi sv. Donata i Muzeju.
- koordinacija pripreme izrade novog suvenira u obliku memori igrice za djecu, Marina Brkić
- organizacija sudjelovanja Muzeja na izložbi hrane, pića, delikatesnih proizvoda i suvenira *Naši mali gušti 2015.*, koja je održana na Poljani Šime Budinića, Marina Brkić i Paolina Radović Lovrenčić
- ugovorena je suradnju s tvrtkom *Oroundo* na projektu postavljanja mobilnog vodiča u Arheološki muzej Zadar i crki sv. Donata.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

VRSTE ULAZNICA (TIP POSJETITELJA) / upisati cijenu ulaznice	BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA			EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DR.	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	OSTALI PROGRAMI (NAVESTI KOJI)	UKUPNO
	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE								
ODRASLI	12.019	7.900	19.919		425	3.905	153	18.254	86.953		129.609
UČENICI, STUDENTI											
UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA											
GRUPNI POSJETI (ODRASLI) - broj osoba	638	400	1.038					3.000			4.038
GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI) - broj osoba	2.675	592	3.267	887				2.200			6.354
GRUPNI POSJETI (UMIROVLJENICI) - broj osoba											
OBITELJSKA ULAZNICA - broj osoba											
BESPLATAN ULAZ	6.933	40	6.973								6.973
OSTALO											
UKUPNO:	22.265	8.932	31.197	887	425	3.905		23.454	86.593		146.974
SVEUKUPAN BROJ POSJETITELJA:											

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (*u %*)

- RH 65%
- vlastiti prihod 35%